

toto est sole perspicit. Sic intellectus non emissam tantum ab ente claritatem, sed ei quoque intimam, perque totum ipsum ens meantem. Neque enim in eo quicquam est quod non refulgeat, et non properet, ad sese manifestandum. Sicuti diaphanum quodvis, aptum sit visile, quia per totum ipsum natura visibilis effunditur. Et nihilominus aliud est eius diaphanotus, per quam secundo corpus ipsum, visitur. Sic et in ipso ente, naturalis, atque essentialis est ei claritudo. Et per hanc a mente prius cognitam, ipsum ens intelligitur. Igitur intellectus, qui ab ente per mediam vitam prodiit, factus est cognoscens illius a quo prodiit. Atque ad illud sua cognitrice vi, et actuali cognitione convertitur, adspiciturque quo appetiit per suam cognitionem, quæ est intellectio. Et cum eo unitus, et ei inexistens ipsum fecit cognitum. In quo tria hæc, Ens, Vita, Intellectus, ita unita sunt, ut nihil sint distincta, nisi notione, et ratione hac, ab illa diversa. Dum vero vita, ab ente secernitur procreat intellectum, in quo iam sunt discreta hæc eadem. Et tria hæc alia, cognoscibile, cognitio, et cognoscens. Sed hoc principale est: deinde est cognoscibile. Atque hinc est, ut quæcumque ab eo per catenam usque ad infima deducuntur, et formæ sunt, et aliquam in existentem habent cognitionem, quantacumque ea sit, pro forma dignitate. Atque ita sit, ut apud nos, omnis forma vivens vel anima est, hoc est vita cognoscens. Vel animalis huiusmodi cadaver: quando scilicet passum sit privationem et formæ viventis. Et animalis. Pendent enim ab Idæis. Quæ intellectum se ipsis implent. Qui in se ipso discretus totus, per totum se ipsum, cognitor est factus, et cognoscibilis, et cognitio. Nam per secretionem ab ente cognitor est factus. Qua vero est ab ente secretus, ad ipsum optat regredi, cognobilis est redditus. Hoc autem non nisi per mediam cognitionem. Neque tamen ideo intellectus, est factus ens; neque ens factus est intellectus. Sed intellectus est per propriam hyparxin. Ens vero est per essentialis participationem.

Volens ergo intellectus, postquam ab ente secretus fuit, ad illud iterum reverti eique coniungi, collegit suam ipsius cognitionem, in cumulum cognitionum omnium. Et cum ex omnibus, cognitionem unam constasset, omnibus viribus ad primum cognobile contendit. Atque ex multa illa cognitionum unione, veluti una essentialis factus, enti se se applicuit. Et cum eo iunctus cognovit coniunctionem, non amplius ut cognoscens ad cognitum, sed ut essentialis suæ, ad illius essentialis. Itaque reversio ad illud essentialis potius est. Ad se vero cognoscens magis. Quia vero appetiit reditum; et appetens omne, ut indigum, ignobilius et appetito, factum est, ut et cognobili, ignobilius sit cognoscens.

Concludamus, quoniam intellectus, enti iunctus, essentialis est adeptus, et essentialiter est factus intellectus, non potentia, sed actu semper est intellectus. Et eius intellectio non est adventitia. Intelligit anima se. Si a se, etiam ex se. Si ex se, etiam per se. Si per se, etiam in se. Si in se, habet ergo in se, quidquid intelligit. Essentialis namque sese coniunxit. Et essentialis ipse quoque factus est, etiamsi eam per participationem habeat. Intellectus ergo in genere, ea essentialis est, quæ vires intelligendi habet ab essentialis venientes, et in actionem intellectionis exeuntes. Qua quidem intellectio, non aliud est, quam intuitus, tum in se ipsum, tum in propriam causam, tum etiam, per semet ipsum in posteriora, a se provenientia. Cum igitur intellectio sit intellectus, utrumque simul erit, et actus, et actu. Actus autem hic, essentialis illius est, cuius est, et actio: nimirum ipsius intellectus. Atque ita intellectus, et intellectio eadem res revera fuerint. Intellectio autem, motio quædam est. Atque ideo circa aliquid versatur. Circa id nimirum quod ipse intellectus intelligit. Intelligit autem per intuitum, tum causam ipsius, tum se ipsum, tum ea, quæ a se sunt. Idque cum omni intellectui natura sua competat, necessario primus quoque intellectus, et causam sui videlicet, patrem Unum, et se ipsum, et quæ a se sunt intelligit omnia. Sunt ergo et Pater, quem memo novit nisi filius, et ipse sibi, et quæ se sunt illi intelligibilia. Et dum circa ea versatur, sunt ei intelligibilia, et intellecta. Et ipse tum est actu intelligens. At semper est in actu. Semper ergo hæc omnia intelligit. Et ipse, et intellectus, et intelligens, et intellectio, et intelligibile est, et intellectum. At, et vita est, et vivit. Et essentialis quoque est, et unitas summa, et Unum. Hæc